Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

20 януари 2022 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Имиграционна политика — Директива 2003/109/ЕО — Член 9, параграф 1, буква в) — Загуба на статут на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна — Отсъствие от територията на Европейския съюз за период от дванадесет последователни месеца — Прекъсване на този период на отсъствие — Нередовни и краткосрочни пребивавания на територията на Съюза“

По дело C-432/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgericht Wien (Административен съд Виена, Австрия) с акт от 28 август 2020 г., постъпил в Съда на 14 септември 2020 г., в рамките на производство по дело

ZK

при участието на:

Landeshauptmann von Wien,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: A. Prechal (докладчик), председател на втори състав, изпълняващ функцията на председател на трети състав, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi и N. Wahl, съдии,

генерален адвокат: P. Pikamäe,

секретар: D. Dittert, началник-отдел,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 юли 2021 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за ZK, от E. Drabek, Rechtsanwalt,

– за австрийското правителство, от A. Posch, J. Schmoll и C. Schweda, в качеството на представители

* Език на производството: немски.

– за Европейската комисия, от C. Cattabriga и H. Leupold, в качеството на представители

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 21 октомври 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 2004 г., стр. 44; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 225).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между ZK и Landeshauptmann von Wien (министър-председател на провинция Виена, Австрия) във връзка с отказа на последния да поднови разрешението за дългосрочно пребиваване на ZK.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2003/109

3 Съображения 2, 4, 6, 10 и 12 от Директива 2003/109 гласят:

„(2) По време на извънредното съвещание в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет обяви, че правният статут на гражданите на трети страни трябва да се сближи с този на гражданите на държавите членки и че лице, легално пребиваващо в държава членка, за неопределен срок от време, което има разрешение за дългосрочно пребиваване, следва да получи в тази държава членка съвкупност от постоянни права, възможно най-близки с тези, от които се ползват гражданите на Европейския съюз.

[…]

(4) Интеграцията на граждани на трети страни, трайно установени в държавите членки, е ключов елемент за поощряване на икономическото и социално единство, основна цел на [Европейската Общност], изложена в Договора [за ЕО].

[…]

(6) Основният критерий за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ следва да бъде продължителността на пребиваване на територията на държавата членка. Това пребиваване следва да е било легално и непрекъснато, за да свидетелства за трайното привързване на лицето с тази страна. Необходимо е да се предвиди известна гъвкавост при отчитане на обстоятелствата, които биха накарали едно лице временно да се отдалечи от територията.

[…]

(10) Важно е да се установи система от процедурни правила, които да уреждат разглеждането на молбата за получаване на статут за дългосрочно пребиваване. Тези процедури би трябвало да са ефективни и управляеми по отношение на нормална трудова ангажираност на администрациите на държавите членки, а също така прозрачни и справедливи, с цел да предоставят съответното ниво на правна сигурност на засегнатите лица. Те не следва да бъдат спънка за упражняването на правото на пребиваване.

[…]

(12) С цел да се създаде истински интеграционен инструмент в обществото, в което дългосрочно пребиваващият се е установил, последният следва да се ползва от равнопоставеност с гражданите на държавата членка по отношение на широк диапазон от икономически и социални области в зависимост от приложимите условия, определени с настоящата директива“.

4 Член 1 от същата директива предвижда:

„Настоящата директива определя:

а) условията за предоставяне и отменяне на статут на дългосрочно пребиваващ, предоставен от една държава членка на граждани на трети страни, които пребивават легално на нейна територия, както и свързаните с това права, и

б) условията за пребиваване в държави членки, различни от тази, която е предоставила статута на дългосрочно пребиваване на граждани от трети страни, ползващи се от този статут“.

5 Член 2 от посочената директива, озаглавен „Определения“, гласи:

„За целите на настоящата директива:

[...]

б) „дългосрочно пребиваващ“ означава всеки гражданин на трета страна със статут на дългосрочно пребиваващ, предвиден в членове от 4 до 7

[...]“.

6 Съгласно член 4 от същата директива, озаглавен „Продължителност на пребиваване“:

„1. Държавите членки предоставят статут на дългосрочно пребиваващ на граждани на трети страни, които са пребивавали легално и без прекъсване на територията в рамките на пет години преди подаване на въпросната молба.

[…]

3. Периодите на отсъствие от територията на засегнатата държава членка не прекъсват периода, посочен в параграф 1, и се отчитат при изчисляването му, когато са под шест последователни месеца и не надхвърлят общо десет месеца за посочения в параграф 1 период.

[…]“.

7 Член 7 от Директива 2003/109, озаглавен „Получаване на статут на дългосрочно пребиваващ“, гласи в параграф 1:

„С цел получаване на статут на дългосрочно пребиваващ гражданинът на трета държава депозира молба при компетентния орган на държавата членка, в която пребивава. […]“.

8 Член 8 от тази директива, озаглавен „Разрешение за пребиваване на дългосрочно пребиваващ в [ЕС]“, предвижда:

„1. Статутът на дългосрочно пребиваващ е постоянен, като се спазват условията на член 9.

2. Държавите членки издават на дългосрочно пребиваващия разрешение за пребиваване на дългосрочно пребиваващ в [ЕС]. Това разрешение е със срок на валидност най-малко пет години, като при изтичането му може да бъде автоматично подновено, а при необходимост това да става след представяне на молба.

[…]“.

9 Член 9 от същата директива е озаглавен „Отнемане или загуба на статут“ и гласи:

„1. Дългосрочно пребиваващият губи правото си на статут на дългосрочно пребиваващ в следните случаи:

[…]

в) отсъствие от територията на [Съюза] за период от дванадесет последователни месеца.

2. Чрез дерогация от параграф 1, буква в) поради особени причини или поради извънредни обстоятелства държавите членки могат да предвидят отсъствия над дванадесет последователни месеца да не са причина за отнемане или загуба на статута.

[…]

5. По отношение на случаите, посочени в параграф 1, буква в) и в параграф 4, държавите членки, които са предоставили статута, предвиждат опростена процедура за възстановяването на статут на дългосрочно пребиваващ. […]“.

10 Член 11 от Директива 2003/109 е озаглавен „Равноправно третиране“ и гласи:

1. Дългосрочно пребиваващият се ползва от равноправно третиране с гражданите на държавата членка по отношение на:

[…]

б) образованието и професионалната квалификация, включително осигуровки, стипендии за обучение съгласно националното законодателство;

[…]

г) социалното осигуряване, социалното подпомагане и социалната закрила, така както са дефинирани в националното законодателство;

д) данъчните облекчения;

е) достъпа до стоки и услуги и предлагането на разположение на обществото на стоки и услуги, както и достъпът до процедурите за отпускане на жилище;

ж) свободата на съюзяване, сдружаване и членство в организация на трудещите се или на работодателите или всяка друга професионална организация, включително предимствата, които те предлагат, без да се засягат националните разпоредби в областта на обществения ред и обществената сигурност;

[…]

2. Относно разпоредбите на параграф 1, букви б), г), д), е) и ж) съответната държава членка може да сведе равноправното третиране до случаите, в които мястото на регистриране или обичайно местопребиваване на дългосрочно пребиваващия или на членовете на неговото семейство, за придобиването на което той претендира, е на територията на държавата членка.

[…]“.

Директива 2004/38/ЕО

11 Член 16, параграф 4 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО

и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56 и поправки в ОВ L 229, 2004 г., стр. 35, ОВ L 197, 2005 г., стр. 34 и L 191, 2020 г., стр. 6) гласи:

„След като бъде придобито, правото на постоянно пребиваване се губи само при отсъствие от приемащата държава членка за срок, надвишаващ две последователни години“.

Австрийското право

12 Релевантните разпоредби на националното право се съдържат в Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz) — NAG) (Закон за установяването и пребиваването) от 16 август 2005 г. (BGBl. I, 100/2005) в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „NAG“).

13 Член 2, параграф 7 от NAG гласи:

„Краткосрочни пребивавания в страната и чужбина, по-специално за посещения, не прекъсват продължителността на пребиваване или установяване, изисквана за придобиването или погасяването на правото на разрешение за пребиваване. […]“.

14 Член 20 от NAG е озаглавен „Срок на валидност на разрешенията за пребиваване“ и предвижда в параграфи 3 и 4:

„(3) Без да се засяга ограниченият срок на валидност на документа, съответстващ на тези разрешения за пребиваване, притежателите на разрешение за дългосрочно пребиваване в ЕС […] са безсрочно установени в Австрия. Този документ се издава за срок от пет години и […] се подновява при поискване дори след изтичането на неговия срок […].

(4) Срокът на валидност на разрешението за пребиваване по параграф 3 се прекратява, ако чужденецът пребивава извън територията на [Европейското икономическо пространство (ЕИП)] повече от дванадесет последователни месеца. По особени съображения, които трябва да бъдат взети предвид, като тежко заболяване, изпълнение на социално задължение или изпълнение служба, сходна на задължителна военна или алтернативна гражданска служба, чужденецът може да пребивава извън територията на ЕИП до 24 месеца, ако предварително е уведомил компетентния орган. При наличието на законен интерес на чужденеца, при поискване органът трябва да констатира, че срокът на валидност на разрешението за пребиваване не е прекратен. Доказването на пребиваването на територията на ЕИП е задължение на чужденеца.

[…]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

15 На 6 септември 2018 г. ZK, казахстански гражданин, подава до министър-председателя на провинция Виена молба за подновяване на отнасящото се до него разрешение за пребиваване на дългосрочно пребиваващ в ЕС. Последният отхвърля това искане с решение от 9 юли 2019 г.

16 На 12 август 2019 г. ZK подава жалба срещу това решение до запитващата юрисдикция.

17 Запитващата юрисдикция отбелязва, че макар да е безспорно, че в периода от август 2013 г. до август 2018 г., както и след това, жалбоподателят в главното производство никога не е пребивавал извън територията на Съюза за период от дванадесет последователни месеца или повече, също така е безспорно, че през този период последният е присъствал на тази територия само няколко дни годишно. Последното посочено обстоятелство е възприето от министър-председателя на провинция Виена като основание да откаже подновяването на разрешението за пребиваване на дългосрочно пребиваващ в ЕС, поискано от жалбоподателя в главното производство.

18 От акта за преюдициално запитване е видно, че жалбоподателят в главното производство е представил пред запитващата юрисдикция правен анализ, изготвен от експертната група на Европейската комисия за законна миграция, съгласно който условието за отсъствие от територията на Съюза, предвидено в член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, трябва да се тълкува стриктно, в смисъл, че само физическото отсъствие от тази територия за период от дванадесет последователни месеца води до загуба на статута на дългосрочно пребиваващ на основание на тази разпоредба и че в това отношение е без значение дали през релевантния период съответният дългосрочно пребиваващ гражданин освен това е бил фактически установен на посочената територия, или е имал обичайно местопребиваване там.

19 Запитващата юрисдикция счита, че този анализ, който тя е склонна да възприеме, подкрепя доводите на жалбоподателя в главното производство. Всъщност, ако този анализ бъде приет, дори краткосрочни пребивавания, като такива от само няколко дни годишно, както е в настоящия случай, ще са достатъчни, за да се изключи прилагането на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, така че жалбоподателят ще запази статута си на дългосрочно пребиваващ.

20 При тези обстоятелства Verwaltungsgericht Wien (Административен съд, Виена, Австрия) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 9, параграф 1, буква в) от Директива [2003/109] да се тълкува в смисъл, че всяко физическо пребиваване, колкото и кратко да е то, на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна на територията на [Съюза] за период от дванадесет последователни месеца е достатъчно да изключи загубата на статут на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна по силата на тази разпоредба?

2) Ако Съдът отговори отрицателно на първия въпрос: на какви качествени и/или количествени изисквания трябва да отговарят пребиваванията на територията на [Съюза] за период от дванадесет последователни месеца, за да се изключи загубата на статут на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна? Изключват ли пребивавания на територията на [Съюза] за период от дванадесет последователни месеца загубата на статута на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна само ако през този период заинтересованите граждани на трета страна са имали обичайно местопребиваване или център на жизнени интереси на територията на [Съюза]?

3) Съвместими ли са с член 9, параграф 1, буква в) от Директива [2003/109] правни разпоредби на държавите членки, които предвиждат загубата на статут на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна, ако, макар да са пребивавали на територията на [Съюза] за период от дванадесет последователни месеца, тези граждани на трети страни не са имали там нито обичайно местопребиваване, нито център на жизнените интереси?“.

Производството пред Съда

21 Запитващата юрисдикция иска преюдициалното запитване да бъде разгледано по реда на спешното производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда, като по-специално отбелязва, че жалбоподателят в главното производство, както и съпругата му и четирите им ненавършили пълнолетие деца, последно са били установени в Обединеното кралство въз основа на разрешения за пребиваване в тази държава с многогодишна валидност. Жалбоподателят в главното производство обаче искал да се завърне в Австрия и да се присъедини към членовете на семейството си на основание на събиране на семейството, като съгласно действащата национална правна уредба подобен подход предполага най-напред да се установи, че жалбоподателят в главното производство все още разполага с право на статут на дългосрочно пребиваващ.

22 На 28 септември 2020 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат трети състав на Съда решава да отхвърли това искане, тъй като запитващата юрисдикция не излага в достатъчна степен обстоятелствата, от които може да се установи, че е неотложно да се произнесе по настоящото дело. В този смисъл тази юрисдикция не посочва по-специално опасността жалбоподателят в главното производство и членовете на неговото семейство да бъдат обект на мерки за извеждане, приети в Обединеното кралство или в Австрия, нито на положение, при което спазването на основните им права, каквото е правото на семеен живот, е застрашено.

По преюдициалните въпроси

23 С трите си въпроса, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че всяко физическо присъствие на дългосрочно пребиваващ на територията на Съюза в рамките на период от дванадесет последователни месеца, дори ако през този период подобно присъствие е с обща продължителност не повече от няколко дни, е достатъчно, за да попречи този дългосрочно пребиваващ да загуби статута на такъв на основание на тази разпоредба, или обратното, посочената разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че позволява на държавите членки, с цел да се избегне загубата на този статут, да изискват съответният дългосрочно пребиваващ да отговаря на допълнителни условия, като например поне през част от съответния период от дванадесет последователни месеца да е имал обичайно местопребиваване или център на жизнените интереси на тази територия.

24 За да се отговори на този въпрос, следва да се припомни, че съгласно член 4, параграф 1 от Директива 2003/109 държавите членки предоставят статут на дългосрочно пребиваващ на гражданите на трети страни, пребивавали законно и без прекъсване на тяхна територия през последните пет години. Този статут обаче не се придобива автоматично. Съгласно член 7, параграф 1 от тази директива всъщност съответният гражданин на трета страна е

длъжен за целта да подаде молба до компетентните власти на държавата членка, в която пребивава, като молбата се придружава от доказателствен материал, че този гражданин отговаря на условията, изброени в членове 4 и 5 от споменатата директива. По-специално в съответствие с член 5, параграф 1, буква а) от същата директива той трябва да докаже, че разполага със стабилни и регулярни финансови ресурси, които са достатъчни, за да издържа себе си и членовете на своето семейство, без да прибягва до системата за социално подпомагане на тази държава членка (решение от 14 март 2019 г., Y. Z. и др. (Измама при събирането на семейството), C-557/17, EU:C:2019:203, т. 59).

25 В случая е безспорно, че след като е получил статута на дългосрочно пребиваващ и в Австрия му е издадено разрешение за дългосрочно пребиваване в ЕС на основание на член 8, параграф 2 от Директива 2003/109, в периода от август 2013 г. до август 2018 г. жалбоподателят се е намирал на територията на Съюза само няколко дни годишно. Именно с оглед на това обстоятелство министър-председателят на провинция Виена приема, че през този период жалбоподателят трябва да се счита за „отсъстващ“ по смисъла на член 9, параграф 1, буква в) от тази директива, като такова отсъствие води до загуба на правото на заинтересованото лице на статут на дългосрочно пребиваващ, и поради това отказва да поднови разрешението за пребиваване на последния, удостоверяващо този статут.

26 Ето защо следва да се разгледат условията за прилагане на последната посочена разпоредба, и по-специално това относно понятието „отсъствие“.

27 В това отношение съгласно член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 дългосрочно пребиваващият губи правото си на статут на дългосрочно пребиваващ при отсъствие от територията на Съюза за период от дванадесет последователни месеца.

28 Тъй като тази разпоредба не препраща към националното право на държавите членки, съдържащото се в нея понятие „отсъствие“ трябва да се схваща като самостоятелно понятие на правото на Съюза и трябва да се тълкува еднакво на територията на последния, независимо от квалификациите, използвани в държавите членки, като се вземат предвид текстът на посочената разпоредба, както и контекстът, в който тя се вписва, и целите, преследвани от правната уредба, от която тя е част (вж. в този смисъл решение от 3 октомври 2019 г., X (Дългосрочно пребиваващи — Стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси), C-302/18, EU:C:2019:830, т. 26).

29 На първо място, що се отнася до текста на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, е важно да се отбележи, че в тази разпоредба на много езици се използва термин, еквивалентен на термина „отсъствие“. При все това понятието „отсъствие“, съдържащо се в посочената разпоредба и в съответствие с обичайния смисъл на това понятие в общоупотребимия език, означава „липса на физическо присъствие“ на съответния дългосрочно пребиваващ на територията на Съюза. Така това понятие сочи, че всяко физическо присъствие на заинтересованото лице на тази територия може да прекъсне периода на подобно отсъствие.

30 Несъмнено, както изтъква австрийското правителство в подкрепа на своето тълкуване на същата разпоредба, според което следва да се изисква заинтересованото лице да пребивава обичайно или да има център на интересите си на територията на Съюза, в текста на немски и нидерландски език на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 вместо израз, включващ думата „отсъствие“, се използват глаголите „*aufhalten*“ и „*verblijven*“. Така

посочените текстове се основават на обстоятелството, че заинтересованото лице пребивава или остава на територията на Съюза и следователно в зависимост от контекста могат да предполагат по-трайно присъствие от обикновеното физическо присъствие с всякаква продължителност.

31 Подобен нюанс обаче, от една страна, не изключва възможността тези изрази да се позовават и на обикновено физическо отсъствие, а от друга страна, посоченият нюанс във всички случаи трябва да се релативизира, доколкото текстовете на член 9, параграф 2 от Директива 2003/109 на тези езици също използват термини, съответно „*Abwesenheit*“ и „*afwezigheid*“, съответстващи на понятието „отсъствие“.

32 Що се отнася, на второ място, до контекста, в който се вписва член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, следва да се отбележи, първо, че член 8 от Директива 2003/109 гласи, че статутът на дългосрочно пребиваващ е постоянен, „при спазване на разпоредбите на член 9“ от тази директива. При това положение, тъй като постоянният характер на този статут е общото правило, посоченият член 9 трябва да се тълкува като изключение и следователно стриктно (вж. по аналогия, що се отнася до член 11, параграф 4 от посочената директива, решение от 10 юни 2021 г., Land Oberösterreich (Помощ за жилищни нужди), C-94/20, EU:C:2021:477, т. 37). Това изискване цели да не се допуска разширително тълкуване на посочения член 9, съгласно което самото физическо присъствие на дългосрочно пребиваващ на територията на Съюза не е достатъчно, за да прекъсне периода на отсъствието му от тази територия.

33 Второ, от член 4 от Директива 2003/109 по-специално следва, че когато в текстовете на различни езици, посочени в точка 29 от настоящото решение, тази директива изисква присъствието на заинтересованото лице на съответната територия да надхвърля обикновеното физическо присъствие и да бъде с определена продължителност или да има известна стабилност, тя изрично уточнява това посредством релевантни изрази. Така в разглежданите текстове на различни езици на член 4, параграф 1 от посочената директива се използват изрази, съответстващи на глагола „пребивавам“ и се уточнява, че по силата на тази разпоредба заинтересованото лице трябва да е пребивавало на територията на съответната държава членка по закон и без прекъсване в рамките на пет години преди подаване на молбата, като се имат предвид периодите на отсъствие, допустими съгласно член 4, параграф 3 от същата директива.

34 Такива уточнения обаче липсват в член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, определящ единствено периода на отсъствие от територията на Съюза, което води до загуба на правото на статут на дългосрочно пребиваващ. В разглежданата разпоредба по-специално не се посочва, че за да може да прекъсне периода на това отсъствие, присъствието на заинтересованото лице на тази територия би трябвало да има известна продължителност или известна стабилност, като тази, че заинтересованото лице има обичайно местопребиваване или център на интересите си на посочената територия, противно на поддържаното от австрийското правителство. Освен това, противно на твърденията на Комисията, посочената разпоредба не налага и други условия, свързани с продължителността или естеството на това присъствие, отнасящи се по-специално до наличието на „действителна и автентична връзка“ със същата територия, като обстоятелството, че заинтересованото лице е имало в съответната държава членка членове на семейството си или имущество.

35 Така анализът на контекста, в който се вписва член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109, потвърждава тълкуването, което следва от текста на тази разпоредба.

36 На трето и последно място, що се отнася до целта на Директива 2003/109, първо, от съображения 2, 4, 6 и 12 от тази директива следва, че тя цели да гарантира интегрирането на гражданите на трети страни, които са трайно и законно установени в държавите членки, и за тази цел да сближи правата на гражданите на трети страни с тези, от които се ползват гражданите на Съюза, като по-специално се установи равното третиране с последните в широк спектър от икономически и социални области (решение от 14 март 2019 г., Y.Z. и др., C-557/17, т. 63). Именно за да могат посочените граждани на трети страни да се ползват от предвидените в тази директива права, на основание член 4, параграф 1 от нея им се предоставя статут на дългосрочно пребиваващи.

37 Посочената цел подкрепя тълкуване на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 в смисъл, че тези граждани на трети страни, които поради продължителността на пребиваването си на територията на съответната държава членка, вече са доказали привързването си в тази държава членка, по принцип са свободни, подобно на гражданите на Съюза, да се придвижват и пребиват и за по-дълги периоди извън територията на Съюза, без това само по себе си да води до загубване на статута на дългосрочно пребиваващ, при положение че не отсъстват от тази територия през целия период от дванадесет последователни месеца, посочен в разглежданата разпоредба.

38 Второ, от съображение 10 от Директива 2003/109 следва, че законодателят на Съюза е искал да преследва целта, посочена в точка 36 от настоящото решение, като предостави на заинтересованите лица в рамките на процедурните правила, уреждащи разглеждането на молбата за придобиване на този статут, подходящо равнище на правна сигурност. Така отдаваното значение на принципа на правна сигурност по отношение на придобиването на посочения статут обаче задължително трябва да важи и за неговата загуба, доколкото тя обезсилва това придобиване, както впрочем се потвърждава от подготвителните работи по Директива 2003/109, в които се подчертава, че „статутът на дългосрочно пребиваващ трябва да гарантира максимална правна сигурност на неговия титуляр“, а „[о]снованията, обосноваващи оттеглянето му, [трябва да бъдат] изчерпателно изброени и уредени“ (вж. Предложение за директива на Съвета относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (COM(2001) 127 окончателен).

39 В това отношение принципът на правна сигурност, който е част от общите принципи на правото на Съюза, изисква по-специално действието на правните норми да е ясно, точно и предвидимо (решение от 13 февруари 2019 г., Human Operator, C-434/17, EU:C:2019:112, т. 34 и цитираната съдебна практика).

40 Тълкуването на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 в смисъл, че всяко физическо присъствие на заинтересованото лице на територията на Съюза може да прекъсне периода на отсъствието му и вследствие на това то да избегне загубата на статута си на дългосрочно пребиваващ на основание на тази разпоредба, поставя запазването на този статут в зависимост от ясен, точен и предвидим критерий, свързан с обикновено обективно събитие, така че подобно тълкуване най-добре може да гарантира на съответните лица подходящо равнище на правна сигурност.

41 Трето, що се отнася по-конкретно до целта на член 9, параграф 1, буква в) от разглежданата директива, следва да се приеме, че тази разпоредба има за цел да предотврати възможността гражданите на трети държави да престанат да се ползват от статута на дългосрочно пребиваващ и свързаните с него права, когато тези граждани се намират при обстоятелства, при които запазването на този статут вече няма никаква полза за постигането на целта, посочена в точка 36 от настоящото решение.

42 В това отношение Съдът е постановил, що се отнася до член 16, параграф 4 от Директива 2004/38, че тази разпоредба се отнася до загубването на правото на постоянно пребиваване на гражданин на Съюза поради отсъствие от приемащата държава членка за срок, надвишаващ две последователни години, и че такава мярка се обосновава с факта, че след подобно отсъствие връзката с приемащата държава членка е прекъсната (решение от 21 юли 2011 г., Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, т. 59 и цитираната съдебна практика).

43 Въпреки че Директиви 2003/109 и 2004/38 се различават помежду си по своя предмет и цели, това не променя факта, както по същество отбелязва и генералният адвокат в точки 40—43 от заключението си, че разпоредбите на тези директиви могат да са предмет на сравнителен анализ и евентуално на аналогични тълкувания, което е обосновано по-специално в случая на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 и на член 16, параграф 4 от Директива 2004/38, които се основават на една и съща логика.

44 От това следва, че без да се засяга предвидената в член 9, параграф 2 от Директива 2003/109 възможност, параграф 1, буква в) от този член в крайна сметка има за цел загубата на правото на статут на дългосрочно пребиваващ в случаи, в които връзката, която притежателят на това право е поддържал по-рано с територията на Съюза, е отслабена. Съгласно тази разпоредба обаче случаят е такъв едва след отсъствие от тази територия за период от дванадесет последователни месеца.

45 Следователно специалното предназначение на член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 потвърждава тълкуването на тази разпоредба в смисъл, че за да попречи на загубването на правото на статут на дългосрочно пребиваващ, е достатъчно съответният дългосрочно пребиваващ да присъства на територията на Съюза в рамките на дванадесет последователни месеца след началото на отсъствието си, дори такова присъствие да не надхвърля няколко дни.

46 С оглед на гореизложеното положението на дългосрочно пребиваващ, който присъства няколко дни годишно на територията на Съюза и съответно не е отсъствал в продължение на дванадесет последователни месеца, трябва да се разграничава от положението, в което съществуват данни, че такъв пребиваващ е извършил злоупотреба с право. В случая преписката, с която разполага Съдът, не посочва нищо, което да позволява да се направи извод за наличието на такава злоупотреба с право.

47 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че всяко физическо присъствие на дългосрочно пребиваващ на територията на Съюза в рамките на период от дванадесет последователни месеца, макар през този период присъствието да е с обща продължителност само няколко дни, е достатъчно, за да попречи този пребиваващ да загуби правото си на статут на дългосрочно пребиваващ на основание на разглежданата разпоредба.

По съдебните разноски

48 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 9, параграф 1, буква в) от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни трябва да се тълкува в смисъл, че всяко физическо присъствие на дългосрочно пребиваващ на територията на Европейския съюз в рамките на период от дванадесет последователни месеца, макар през този период присъствието да е с обща продължителност само няколко дни, е достатъчно, за да попречи този пребиваващ да загуби правото си на статут на дългосрочно пребиваващ на основание на разглежданата разпоредба.

Подписи